

نقش نقاشی‌های دیواری بر هویت شهری

غلام حسن بختیاری^{*۱}

۱- دانشجوی دکتری تاریخ تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز
bakhtiarigho@yahoo.com

چکیده

نقاشی‌های دیواری یکی از عناصر زیبابخش در فضای شهری است که به علت ارتباط مستقیم با مردم و در معرض دید بودن انتقال دهنده پیام و بیانگر بخشی از فرهنگ و تاریخ جامعه یا قوم یا رویدادی هستند که با فرهنگ خاص همان محل یا ملت گره خورده است. نقاشی‌های دیواری به منظور کمک به خوانایی فضایی شهری، تداعی خاطره یا رویدادهای خاص و ایجاد تعلق خاطر به مکان و ایجاد تصویر ذهنی شهری و بازخوانی منظر شهری در سیمای شهری ایجاد شدند که با حضور مداوم خود در یک فضا شهری می‌توانند هویت بخش و معرف آن فضا باشند و یکی از کارکردهای اصلی نقاشی‌های دیواری با توجه به پشتوانه فرهنگی غنی آن ارتقای کیفیت بصری و انتقال مفاهیم هویتی به منظر فرهنگی شهر است و حضور آنان در تکامل جلوه‌های بصری شهر ضروری است. این پژوهش درصدد بررسی نقش دیوارنگاره‌ها بر هویت شهری شهر تهران است که با بررسی اسناد و مطالعات انجام شده در حوزه نقاشی‌های دیواری شهر تهران دریافته‌ام امروزه نقاشی دیواری در شهر تهران بر اساس توجه سازمان زیباسازی شهری و موسسات بازاریابی مضمون‌های متفاوت تری از گذشته یافته و به عناصر اجتماعی و کودکان و بازاریابی هم می‌پردازد و از نظر رنگ و فرم مناسب است اما به دلیل نداشتن مسیرپیاده رو که محل نمایش و عرضه دیوارنگاره‌ها است نتوانسته چندان موفق عمل کند. نقاشی دیواری در تهران یکپارچه نیست برخی از این نقاشی‌ها بسیار حرفه‌ای بوده و به زیبایی شهر کمک می‌کند اما برخی دیگر به طور اساسی بدون توجه به زمینه و تنها برای پوشش سیمای شهری استفاده می‌شود. بی‌توجهی به فضای شهری، زمینه سبب انتقال آثار هنر شهری از یک فضا به فضای دیگر شده است.

واژه‌های کلیدی: نقاشی دیواری، هویت شهری، سیمای شهری، تهران.